

OPINIA RADY**z dnia 12 lutego 2008 r.****w sprawie zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2007–2011 przedstawionego przez Węgry**

(2008/C 49/06)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

- (1) W dniu 12 lutego 2008 r. Rada przeanalizowała zaktualizowany program konwergencji Węgier obejmujący lata 2007–2011.
- (2) W ostatnich kilku latach proces nadrabiania zaległości przebiega na Węgrzech wolniej niż w krajach sąsiednich. Towarzyszy temu postępujące rozluźnienie polityki budżetowej, które przyczynia się do powstania znacznej nierównowagi wewnętrznej i zewnętrznej oraz do względnego zaostrzenia kursu polityki pieniężnej. Od połowy roku 2006 rząd Węgier podejmuje kompleksowe działania na rzecz konsolidacji finansów publicznych.

W rezultacie deficyt budżetowy, który w 2006 r. osiągnął szczytową wartość wynoszącą 9 % PKB, zaczął się zmniejszać i w 2007 r. wynosił około 6 % (a prawdopodobnie nawet mniej, zgodnie z najnowszymi szacunkami), a bilans zewnętrzny zaczął się poprawiać. Jednocześnie podwyżki podatków pośrednich i cen regulowanych doprowadziły przejściowo do pojawienia się presji inflacyjnej, która jednak powinna ponownie osłabnąć w 2008 r. Kontynuacja konsolidacji fiskalnej wraz usprawnieniem zarządzania budżetem i pogłębieniem reform strukturalnych powinna zapewnić fundament powrotu na ścieżkę dynamicznego i zrównoważonego wzrostu. Powinna się również przyczynić do powiększenia pola manewru w zakresie polityki pieniężnej i do obniżenia premii z tytułu ryzyka.

- (3) Scenariusz makroekonomiczny będący podstawą programu przewiduje, że w latach 2007 i 2008 wzrost realnego PKB wyhamuje do poziomu poniżej średniej długoterminowej, a począwszy od roku 2009 powróci do poziomu wynoszącego 4 % lub więcej. W świetle dostępnych obecnie informacji ⁽²⁾ założenia dotyczące wzrostu gospodarczego wydają się realistyczne w odniesieniu do lat 2007 i 2008, natomiast dość optymistyczne jeśli chodzi o lata kolejne. W szczególności począwszy od roku 2009 w programie przewiduje się dość szybkie ożywienie gospodarcze i w związku z tym nieco zbyt optymistycznie zakładany wzrost popytu krajowego, któremu towarzyszyć ma jedynie nieznaczny spadek udziału eksportu netto. Przewidywania dotyczące dynamicznego wzrostu po roku 2008 oparte są na nieco zbyt optymistycznych założeniach dotyczących wzrostu wydajności pracy oraz na przewidywanym wzroście spożycia prywatnego i ponownym wzroście inwestycji. Przewidywana poprawa bilansu zewnętrznego jest realna pod warunkiem kontynuowania konsolidacji fiskalnej zgodnie z planem. Spadek inflacji z poziomu 7,9 % w roku 2007 do około 3 % w końcowych latach objętych programem jest zasadniczo realny, jednak płace wyższe niż przewidywane oraz utrzymująca się presja ze strony cen podstawowych towarów mogą zagrażać zakładanej w programie ścieżce inflacyjnej i dodatkowo opóźnić osiągnięcie nominalnej konwergencji. W związku z powyższym istotną rolę odgrywa dalsza realizacja reform strukturalnych.
- (4) W prognozie służb Komisji z jesieni 2007 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2007 r. oszacowano na 6,4 % PKB, podczas gdy w poprzedniej zaktualizowanej wersji programu konwergencji zakładano, że osiągnie on 6,8 % PKB. W programie przewiduje się, że deficyt w 2007 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1055/2005 (Dz.U. L 174 z 7.7.2005, str. 1). Dokumenty przywołane w niniejszym tekście są dostępne na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Ocena uwzględnia w szczególności jesienną prognozę służb Komisji oraz ocenę sprawozdania z realizacji krajowego programu reform przedstawioną przez Komisję w październiku 2007 r.

będzie jeszcze niższy i wyniesie 6,2 % PKB, a w świetle najnowszych informacji na temat wykonania budżetu wydaje się, że wynik będzie jeszcze lepszy. W połowie stycznia rząd po raz kolejny ogłosił niższą prognozę deficytu na poziomie 5,7 % PKB. Lepszy niż planowano wynik deficytu w 2007 r. jest zasługą przede wszystkim korzystnej pozycji wyjściowej z roku 2006 oraz wyższych niż oczekiwano dochodów pochodzących z podwyżek podatków i wdrożenia szeregu środków zapobiegających uchylaniu się od płacenia podatków. Obniżka deficytu byłaby jeszcze większa, gdyby części dodatkowo uzyskanego pola manewru nie wykorzystano na ponadplanowe zwiększenie wydatków. Ogólnie rzecz biorąc, wykonanie budżetu było w 2007 r. zasadniczo zgodne z opinią Rady z dnia 27 lutego 2007 r. w sprawie poprzedniej aktualizacji programu konwergencji, w której wezwano Węgry do rygorystycznego wykonania budżetu na 2007 r. ⁽¹⁾.

- (5) Głównym celem aktualizacji jest korekta nadmiernego deficytu do 2009 r. (obniżenie go z 6,2 % PKB w 2007 r. do 3,2 % PKB w 2009 r. ⁽²⁾), zgodnie z poprzednią aktualizacją, przy zasadniczo zbliżonym scenariuszu makroekonomicznym i jego dalsze zmniejszenie do poziomu 2,2 % PKB w roku 2011. Ponieważ przewiduje się, że wydatki z tytułu odsetek będą stopniowo maleć po roku 2008, poprawa wyniku pierwotnego może być nieco mniejsza: od deficytu w wysokości 2,2 % PKB w 2007 r. do nadwyżki w wysokości 1,1 % PKB w roku 2011. W aktualizacji potwierdzono, że średniookresowym celem w odniesieniu do pozycji budżetowej jest deficyt strukturalny (tj. w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe) w wysokości 0,5 % PKB, jednak nie przewiduje się osiągnięcia tego celu w okresie objętym programem.

Konsolidację budżetową planuje się realizować poprzez obniżenie wskaźnika wydatków względem PKB, po jego zmniejszeniu o 1,5 punktu procentowego w 2007 r., o około 6 punktów procentowych w okresie objętym programem; pozwoliłoby to z nawiązką skompensować spadek wskaźnika dochodów względem PKB o około 2 punkty procentowe od roku 2008 (będący następstwem przede wszystkim zmniejszenia obciążeń podatkowych wynikającego ze struktury wzrostu PKB, mającego niewielki wpływ na dochody podatkowe). Po upływie okresu zamrożenia wydatków, co nastąpi w 2009 r., obniżanie wskaźnika wydatków realizowane będzie poprzez stopniowe wprowadzanie reform strukturalnych w dziedzinie administracji publicznej, edukacji, opieki zdrowotnej i emerytur, a także poprzez dalsze zmniejszanie dopłat do cen. Szacuje się, że w 2007 r. dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniesie około 65 % PKB, czyli więcej niż przewidziana w Traktacie wartość odniesienia wynosząca 60 % PKB; przewiduje się jego zmniejszenie o 3,6 punktu procentowego w okresie objętym programem.

- (6) Ryzyko związane z zawartymi w programie prognozami budżetowymi wydaje się zasadniczo zrównoważone w 2008 r. ze względu na spodziewany lepszy niż przewidziano w programie wynik w roku 2007, a także dzięki rezerwom budżetowym, które mogą zostać przeznaczone na pokrycie ewentualnych przekroczeń wydatków. Począwszy od 2009 r. wyniki budżetowe mogą okazać się gorsze od zakładanych. Związane z perspektywami makroekonomicznymi zagrożenia dla realizacji ścieżki deficytu mają w 2008 roku charakter neutralny. Począwszy od 2009 r. istnieje jednak zagrożenie osiągnięcia wzrostu PKB niższego niż oczekiwany, co prowadziłoby do powstania większych deficytów. Pojawiają się pewne oznaki rozluźnienia w odniesieniu do egzekwowania środków ograniczania wydatków: od połowy 2007 r. wydatki doganiają wyższe od oczekiwanych dochody, a zamrożenie nominalnej wysokości wynagrodzeń w sektorze publicznym (które miało obowiązywać do roku 2009) nie będzie przestrzegane w 2008 r. (gdyż wzrosły wynagrodzenia w sektorze publicznym, częściowo w związku z wyższą niż oczekiwana inflacją). Dodatkowe zagrożenia po stronie wydatków mogą pojawić się w przypadku, gdyby planowana restrukturyzacja mocno zadłużonych kolei państwowych nie przyniosła ograniczenia związanych z nimi wydatków budżetowych ⁽³⁾. Zasadniczą rolę w ograniczaniu wydatków odgrywają dalsze plany oraz kontynuacja rozpoczętych reform strukturalnych w dziedzinie administracji publicznej, systemu opieki zdrowotnej, systemu emerytalnego, dotacji do cen i systemu edukacji. Powinny one jednak zostać w pełni sprecyzowane i przyjęte.

⁽¹⁾ Dz.U. C 71 z 28.3.2007, str. 23.

⁽²⁾ Docelowy deficyt wynoszący 3,2 % PKB w 2009 r. nadal będzie wyższy od wartości odniesienia określonej w Traktacie na poziomie 3 % PKB. Podobnie jak w poprzednich aktualizacjach, w programie przyjęto, że Rada i Komisja podczas podejmowania decyzji o niestosowaniu procedury nadmiernego deficytu w odniesieniu do Węgier uwzględnią 20 % rocznego obciążenia budżetu wynikającego z reformy systemu emerytalnego (przewiduje się, że w 2009 r. będzie to 0,3 % PKB) (zgodnie z art. 2 ust. 7 zmienionego rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97, który stanowi, że jeżeli deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych „zmniejszył się w znaczący i trwały sposób, osiągając poziom zbliżony do wartości odniesienia”, Rada i Komisja powinny przez pięcioletni okres przejściowy uwzględnić w sposób liniowo degresywny koszt netto reformy emerytalnej wprowadzającej filar kapitałowy, z uwzględnieniem przepisów wykonawczych przewidzianych w kodeksie postępowania).

⁽³⁾ Wydaje się, że w programie nie uwzględniono ewentualnego przejęcia zadłużenia węgierskich kolei państwowych MÁV (ponad 1 % PKB) ani dokapitalizowania tego przedsiębiorstwa; to samo założenie przyjęto wprost w prognozie służb Komisji z jesieni 2007 r. Ponadto w żadnym z tych dwóch dokumentów nie uwzględniono ani ewentualnych wpływów w związku z prywatyzacją części towarowej MÁV, ani ewentualnego wpływu planowanej prywatyzacji na klasyfikację branżową przedsiębiorstwa.

Do poprawy wiarygodności strategii budżetowej i ograniczenia związanych z budżetem zagrożeń przyczynić się powinna istotna propozycja reformy mającej usprawnić zarządzanie budżetem, przedstawiona parlamentowi w listopadzie 2007 r.; wniosek legislacyjny musi jednak zostać przyjęty większością kwalifikowaną, a skuteczność proponowanych rozwiązań jako środka odwrócenia ostatnio występującej tendencji do niepełnego wykonywania budżetu wymaga jeszcze sprawdzenia. Choć wyniki budżetowe w ostatnim okresie są lepsze od planowanych, począwszy od 2009 r. pojawia się ryzyko — jak wynika z wcześniejszych doświadczeń — rozluźnienia polityki budżetowej w porównaniu z planami. Zagrożenia dla realizacji celów budżetowych mają zastosowanie również do wskaźnika długu, który w związku z tym może od roku 2009 kształtować się mniej korzystnie niż przewidziano w programie.

- (7) W świetle powyższej oceny ryzyka nakreślony w programie kurs polityki budżetowej wydaje się zasadniczo zgodny z zaleconą przez Radę trwałą korektą nadmiernego deficytu do 2009 r., pod warunkiem pełnego i skutecznego wdrożenia zapowiedzianych w programie środków dotyczących budżetu oraz reform strukturalnych. Nawet jeśli plany budżetowe począwszy do 2009 roku obejmują po stronie wydatków wbudowane rezerwy, zaplanowany na 2009 r. docelowy deficyt w wysokości 3,2 % PKB nie zapewnia dostatecznej ochrony na wypadek nieprzewidzianego niekorzystnego rozwoju sytuacji budżetowej. Nie można oczekiwać, że w całym okresie objętym programem zostanie zapewniony wystarczający margines bezpieczeństwa chroniący przed naruszeniem progu deficytu wynoszącego 3 % PKB przy zwykłych wahaniami makroekonomicznych. W latach następujących po skorygowaniu nadmiernego deficytu tempo dostosowania do zawartego w programie celu średniookresowego jest nieodpowiednie i nie jest w wystarczający sposób wsparte konkretnymi środkami. Z uwagi na wspomniane wyżej zagrożenia dla realizacji prognoz dotyczących długu, tempo obniżania się wskaźnika długu do wartości odniesienia może nie być wystarczające w okresie objętym programem.
- (8) Chociaż przeprowadzone w latach 2006 i 2007 reformy pomogły ograniczyć wzrost wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa, stabilność finansów publicznych Węgier w długim okresie wydaje się poważnie zagrożona. Długoterminowy wpływ starzenia się społeczeństwa na wydatki publiczne brutto nadal jest wyższy niż średnia UE. Uzyskanie w pełnym zakresie oszczędności budżetowych, jakich oczekuje się po wprowadzeniu bezpośredniego opodatkowania emerytur od roku 2013, jest uwarunkowane sposobem wdrożenia tego opodatkowania.

Co ważniejsze, mimo znacznej poprawy w stosunku do roku 2006, oszacowana w programie pozycja budżetowa w roku 2007 nadal stanowi zagrożenie dla stabilności finansów publicznych w długim okresie, nawet bez uwzględnienia długoterminowego wpływu, jakie ma na budżet starzenie się społeczeństwa. Ponadto obecny poziom długu brutto przekracza określoną w Traktacie wartość odniesienia. Dalsza konsolidacja finansów publicznych zgodnie z programem przyczyniłaby się do ograniczenia zagrożeń dla ich stabilności.

- (9) Program konwergencji wydaje się być do pewnego stopnia spójny z przedstawionym w październiku 2007 r. sprawozdaniem z realizacji krajowego programu reform. Koncentrując się na działaniach wywołujących bezpośrednie skutki budżetowe, w obu programach uwzględniono już przyjęte i planowane kroki mające na celu usprawnienie systemu instytucjonalnego w całym sektorze publicznym, między innymi poprzez racjonalizację funkcjonowania administracji publicznej i systemu opieki zdrowotnej, a także poprzez różne środki mające zniechęcać do wcześniejszego przechodzenia na emeryturę. W najnowszej aktualizacji przedstawiono pewne informacje na temat bezpośrednich skutków, jakie mają mieć dla budżetu plany reform strukturalnych oraz ostatnio przyjęte środki ujęte w sprawozdaniu z realizacji. Jednak nie wszystkie z przewidzianych środków zostały ujęte ilościowo w prognozach budżetowych przedstawionych w programie konwergencji, a ponadto sposób uwzględnienia tych środków nie jest ani kompleksowy, ani systematyczny.
- (10) Przewidziana w programie strategia budżetowa jest zasadniczo zgodna z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej dla Węgier zawartymi w zintegrowanych wytycznych w dziedzinie polityki budżetowej, wydanych w kontekście strategii lizbońskiej.
- (11) Co do wymagań odnośnie do danych, które to wymagania są określone w kodeksie postępowania dotyczącym programów stabilności i konwergencji, w programie odnotowano brak pewnych danych obowiązkowych i opcjonalnych (¹).

(¹) Nie podano zwłaszcza danych na temat nominalnego efektywnego kursu wymiany.

Podsumowując, w programie zaplanowano kontynuowanie korekty wysokiego deficytu występującego w poprzednich latach poprzez przeprowadzenie niezbędnych działań dostosowawczych zaplanowanych na początkowe lata okresu oraz przewidziano umiarkowany postęp na drodze do realizacji celu średniookresowego po przeprowadzeniu zaplanowanej korekty nadmiernego deficytu w roku 2009. W wyniku podjęcia środków konsolidacji oraz reform strukturalnych Węgry powinny osiągnąć wynik znacznie lepszy od zaplanowanego na 2007 r. deficytu w wysokości 6,8 % PKB i przyspieszyć tempo konwergencji. W porównaniu z poprzednim programem skorygowano nieco w dół docelową wartość deficytu na 2008 r. (do 4 % PKB), a w świetle oczekiwanego lepszego wykonania budżetu w roku 2007 możliwe, a wręcz pożądane, byłoby uzyskanie jeszcze lepszego wyniku. Obniżeniu docelowych wartości deficytu towarzyszą jednak większe niż planowano wcześniej wydatki, uzasadniane wyższymi niż oczekiwano dochodami, na które nie można liczyć po roku 2008. Ponadto począwszy od 2009 r. realizacja celów budżetowych obciążona jest większym ryzykiem, związanym przede wszystkim z możliwością przekroczenia wydatków w razie niezrealizowania w pełni zapowiedzianego programu szeroko zakrojonych reform. Trwałość planowanego dostosowania uzależniona jest zatem od lepszego zarządzania budżetem oraz od dokończenia reform strukturalnych, które mają zasadnicze znaczenie nie tylko dla przyciągnięcia bezpośrednich inwestycji zagranicznych, lecz także dla poprawy długoterminowej stabilności finansów publicznych, która jest na Węgrzech silnie zagrożona. Realizacja tych celów stanowi również warunek przyspieszenia nadrabiania zaległości gospodarczych, a w ostatecznym rozrachunku osiągnięcia trwałej konwergencji.

W świetle powyższej oceny oraz w świetle zalecenia z dnia 10 października 2006 r., wydanego zgodnie z art. 104 ust. 7 Traktatu, wzywa się Węgry do:

- (i) rygorystycznego wykonania budżetu na 2008 r. i podjęcia odpowiednich działań w celu zapewnienia korekty nadmiernego deficytu najpóźniej do 2009 r., zgodnie z planem, w razie potrzeby poprzez podjęcie dodatkowych działań; a w związku między innymi z niewystarczającym marginesem bezpieczeństwa w stosunku do zagrożeń w 2009 r. — do wykorzystania wyższych niż oczekiwane dochodów w celu dalszej redukcji deficytu, co przyczyni się także do przyspieszenia tempa redukcji długu w stronę wartości odniesienia wynoszącej 60 % PKB;
- (ii) doprowadzenia do trwałego ograniczenia wydatków poprzez dalsze wzmocnienie przepisów i instytucji budżetowych oraz poprzez przyjęcie i sprawne wdrożenie pozostałych spośród zapowiedzianych środków racjonalizacji w dziedzinie administracji publicznej, opieki zdrowotnej i szkolnictwa;
- (iii) poprawy długoterminowej stabilności finansów publicznych poprzez dążenie do szybkiego osiągnięcia celu średniookresowego oraz kontynuowania zapowiedzianej, po działaniach podjętych już w latach 2006–2007, reformy systemu emerytalnego, w związku z poziomem zadłużenia i wzrostem wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa.

Porównanie głównych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Realny PKB (zmiana w %)	PK listopad 2007	3,9	1,7	2,8	4,0	4,1	4,2
	KOM listopad 2007	3,9	2,0	2,6	3,4	nd.	nd.
	PK grudzień 2006	4,0	2,2	2,6	4,2	4,3	nd.
Inflacja HICP (%)	PK listopad 2007	4,0	7,9	4,8	3,0	2,9	2,8
	KOM listopad 2007	4,0	7,7	4,9	2,8	nd.	nd.
	PK grudzień 2006	3,9	6,2	3,3	3,0	2,8	nd.
Luka produktowa ⁽¹⁾ (% potencjalnego PKB)	PK listopad 2007	0,8	- 0,8	- 1,4	- 1,0	- 0,4	0,2
	KOM listopad 2007 ⁽²⁾	1,1	0,1	- 0,3	0,0	nd.	nd.
	PK grudzień 2006	0,9	- 0,4	- 1,2	- 0,5	0,4	nd.
Wierzytelności/zadłużenie netto wobec reszty świata (% PKB)	PK listopad 2007	- 5,7	- 4,1	- 2,3	- 1,7	- 1,3	- 0,8
	KOM listopad 2007	- 5,7	- 3,9	- 1,5	- 0,4	nd.	nd.
	PK grudzień 2006	- 6,1	- 3,6	- 1,7	- 0,1	0,6	nd.

		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK listopad 2007	- 9,2	- 6,2	- 4,0	- 3,2	- 2,7	- 2,2
	KOM listopad 2007	- 9,2	- 6,4	- 4,2	- 3,8	nd.	nd.
	PK grudzień 2006	- 10,1	- 6,8	- 4,3	- 3,2	- 2,7	nd.
Wynik pierwotny (% PKB)	PK listopad 2007	- 5,3	- 2,2	0,1	0,6	0,8	1,1
	KOM listopad 2007	- 5,3	- 2,4	- 0,2	0,1	nd.	nd.
	PK grudzień 2006	- 6,2	- 2,4	0,0	0,9	1,1	nd.
Wynik w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne ⁽¹⁾ (% PKB)	PK listopad 2007	- 9,6	- 5,9	- 3,4	- 2,7	- 2,5	- 2,3
	KOM listopad 2007	- 9,7	- 6,4	- 4,1	- 3,8	nd.	nd.
	PK grudzień 2006	- 10,5	- 6,6	- 3,8	- 3,0	- 2,9	nd.
Wynik strukturalny ⁽³⁾ (% PKB)	PK listopad 2007	- 8,9	- 4,8	- 3,5	- 2,8	- 2,5	- 2,3
	KOM listopad 2007	- 9,4	- 5,5	- 4,2	- 3,9	nd.	nd.
	PK grudzień 2006	- 9,8	- 5,6	- 3,7	- 3	- 2,9	nd.
Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK listopad 2007	65,6	65,4	65,8	64,4	63,3	61,8
	KOM listopad 2007	65,6	66,1	66,3	65,9	nd.	nd.
	PK grudzień 2006	67,5	70,1	71,3	69,3	67,5	nd.

Uwagi:

(1) Podane w programie wartości luki produktowej oraz wyniku w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji zawartych w programach.

(2) Na podstawie szacowanego potencjalnego wzrostu w wysokości 3,2 %, 3,0 %, 3,0 % i 3,0 % — odpowiednio — w latach 2006–2009.

(3) Wynik w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe. Działania jednorazowe i tymczasowe wynoszą, zgodnie z najnowszym programem, 0,7 % PKB w 2006 r. i 1,1 % PKB w 2007 r. (w obu przypadkach działania te przyczyniają się do zwiększenia deficytu) oraz 0,1 % PKB w 2008 r. i 0,1 % PKB w 2009 r. (w obu przypadkach działania te przyczyniają się do zmniejszenia deficytu); natomiast zgodnie z jesienną prognozą służb Komisji działania te wyniosą 0,3 % PKB w 2006 r. i 0,9 % PKB w 2007 r. (w obu przypadkach działania te przyczyniają się do zwiększenia deficytu) oraz 0,1 % PKB w 2008 r. i 0,1 % PKB w 2009 r. (w obu przypadkach działania te przyczyniają się do zmniejszenia deficytu).

Źródło:

Program konwergencji (PK); Prognozy gospodarcze służb Komisji z jesieni 2007 r. (KOM); obliczenia służb Komisji.